Nemocnice Nové Město na Moravě,
příspěvková organizace
právní úsek

zasláno e-mailem

Váš dopis zn./ dne: 15.9.2025

Naše značka: NNMNMPO/5761/2025

Vyřizuje / linka: /

Nové Město na Moravě dne 26. 9. 2025

Žádost o informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím - odpověď

dne 15.9.2025 2025 obdržela Nemocnice Nové Město na Moravě, příspěvková organizace (dále jen „nemocnice NMNM“) prostřednictvím emailu Vaši žádost o poskytnutí informací o matkách a novorozencích, kteří zemřeli při porodu, podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Níže v zákonné lhůtě zasíláme odpovědi na Vaše dotazy.

Informovaný souhlas

1. *V jaké fázi péče je rodičkám běžně předkládán informovaný souhlas (např. při registraci, při příjmu, po začátku porodních bolestí)? Mají možnost se s tímto dokumentem seznámit i předem?*

   Písemné informované souhlasy v souvislosti s porodem (např. s „císařským řezem“, podáním anestezie, atd.) nebo písemný souhlas s hospitalizací jsou rodičkám standardně předkládány při příjmu. Na vyžádání jsme připravení znění souhlasů budoucí rodičce poskytnout předem a po domluvě termínu danou záležitost probrat v rámci informativní schůzky s personálem gynekologicko - porodnického oddělení.

2. *Jaký prostor mají rodičky k prostudování informovaného souhlasu a položení doplňujících otázek? Probíhá při tom vysvětlení významu jednotlivých zákroků (např. účel, rizika, alternativy)?*
   Délka časového prostoru k prostudování informovaného souhlasu vždy závisí na konkrétní situaci, ve které se rodička nachází - Situace bude jiná v případě, kdy se bude jednat o domluvenou informativní schůzku před porodem, a jiná situace bude v případě, kdy již bude probíhat porod (zde bude záležet na samotném konkrétním průběhu porodu). V každé situaci však je snahou zdravotnického personálu co nejvíce komunikovat s rodičkou, popřípadě doprovodem, a vše vysvětlit.

592 31 Nové Město na Moravě,
Žďárská 610

tel.:
fax:

ID datové schránky:

e-mail:

IČO: 00842001
DIČ: CZ00842001,

bankovní spojení:

www.nnm.cz

3. *Umožňuje informovaný souhlas výběr konkrétních zákroků, se kterými rodička souhlasí nebo nesouhlasí, nebo se standardně podepisuje jako celek bez možnosti úprav?*

   Záleží na druhu zákroku, který má být proveden. Součástí informování pacienta (rodičky) o poskytnutí péče (ať už je s jejím poskytnutím spojen písemný informovaný souhlas či písemná forma není povinná) je i seznámení s alternativami výkonu (pokud jsou možné). Případné dotazy rodičky jsou zodpovězeny a v případě poskytnutí péče podmíněné písemným informovaným souhlasem jsou písemně zaznamenány.

4. *Jak hodnotíte fungování informovaného souhlasu v praxi vaší nemocnice? Existují v této oblasti nějaké bariéry nebo aspekty, které by podle vás bylo možné zlepšit?*

Používání informovaných souhlasů v nemocnici NMNM je zavedenou praxí. Dle zkušeností zdravotnického personálu je velmi důležitá vzájemná komunikace s rodičkou.

Dříve vyslovené přání

5. *Setkáváte se v praxi s dokumenty označenými jako dříve vyslovené přání? Odpovídají tyto dokumenty zákonným náležitostem, nebo spíše formálně nevyhovují?*

   V praxi se personál gynekologicko - porodnického oddělení nesetkal s dokumentem, který by formálně splňoval náležitosti dle § 36 odst. 2 a 3 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (dále jen „ZZS), tzn. obsahoval by přání pacientky pro případ, že by se dostala do zdravotního stavu, kdyby nemohla vyslovit souhlas nebo nesouhlas se zdravotními službami, dále by obsahoval písemného poučení pacienta o důsledcích jeho rozhodnutí, a to lékařem v oboru všeobecné praktické lékařství, u něhož je pacient registrován, nebo jiným ošetřujícím lékařem v oboru zdravotní péče, s níž dříve vyslovené přání souvisí, a úředně ověřeným podpisem pacientky. Zároveň se nesetkali se situací, kdyby pacientka (rodička) v souladu s § 36 odst. 4 ZZS při příjmu nebo během hospitalizace učinila dříve vyslovené přání, které by bylo zaznamenáno do zdravotnické dokumentace (záznam podepsaný pacientem, zdravotníkem a svědkem).
   V praxi rodičky dodávají dokumenty, které jsou různě nazvané, např. „Porodní plán (ve smyslu dříve vysloveného přání)“ nebo „Má písemná vůle pro porod a mne jako zákonného zástupce ohledně novorozence (dále jen „přání“) - vaginální porod“. Tyto dokumenty však výše uvedené legislativní požadavky nesplňují.

6. *V jaké konkrétní situaci během porodu nemocnice přechází z režimu získávání aktuálního informovaného souhlasu rodičky na režim, kdy se vychází z dříve vysloveného přání?*
   Vzhledem k tomu, že se personál gynekologicko-porodnického oddělení s dříve vysloveným přáním ve smyslu § 36 ZZS nesetkal, nemůžeme tento dotaz zodpovědět. Pro úplnost však uvádíme, že veškeré situace jsou dle aktuálních možností řešeny ve vzájemné komunikaci s rodičkou.

7. *Jak je ve vaší nemocnici dříve vyslovené přání vnímáno z hlediska jeho role v porodní péči? Existují podle vás praktické nebo právní překážky při jeho uplatnění?*
   Vzhledem k tomu, že se personál gynekologicko-porodnického oddělení s dříve vysloveným přáním nesetkal, nemůžeme tento dotaz zodpovědět.
   Z našeho pohledu právní překážky neexistují, spíše institut dříve vysloveného přání není rodičkami využíván. Důvody nevíme.

Porodní plán

8. *Pokud rodička předloží porodní plán, jak s ním nemocnice v praxi nakládá? Slouží spíše jako vodítko, informativní dokument, nebo se s ním dále nepracuje v průběhu porodu?*

   Personál gynekologicko - porodnického oddělení naší nemocnice je zvyklý běžně s porodními plány rodiček pracovat, pokud jej rodička předloží. Pokud aktuální průběh porodu umožňuje dostatek času, předloženému porodnímu plánu se personál věnuje již v rámci administrativního příjmu. V praxi to obnáší, že si pečlivě společně s rodičkou pročítají plán - bod po bodu - a hodnotí, zda je možné dle aktuálního stavu plodu a matky požadavek zcela naplnit přesně, jak je uvedeno, zda je matka sama ochotna, a zejména s ohledem na její aktuální zdravotní stav schopna, plnit své plány/představy, jak si naplánovala. Případně jí personál pomůže navrhnout i jiné vhodné alternativy - dobré pro rodičku i plod. S plánem se pak pracuje po celou dobu porodu, s rodičkou a doprovodem jsou konzultována jednotlivá přání a vzájemně je dolaďují dle potřeb rodičky, popřípadě s ohledem na aktuální zdravotní stav (např. v případě komplikací). Nezbytným předpokladem pro využití porodního plánu musí být vždy dostatek času a ničím nekomplikovaný spontánní porod. Pokud personál z jakéhokoliv důvodu na základě svých zkušeností opět s ohledem na aktuální zdravotní stav rodičky a/nebo plodu predikuje, že některé požadavky nebudou moci býti plněny, vždy se snaží tyto záležitosti komunikovat, vysvětlit rodičce a jejímu doprovodu a navrhnout další spolupráci.

   V praxi našeho gynekologicko - porodnického oddělení máme také zavedeno, že pokud těhotná sestaví porodní plán a má potřebu popovídat si o jednotlivých požadavcích, má možnost, po telefonické domluvě nebo při návštěvě těhotenské poradny, požádat personál gynekologicko - porodnického oddělení o krátkou informativní schůzku. Máme zkušenost, že velmi často jsou porodním plánem pouze jakési šablony a doporučení, které si rodičky vyhledají na internetu a vlastně ani nepřemýšlí o jejich obsahu. Porodní plán má význam pouze tehdy, pokud se jedná o skutečná subjektivní přání rodičky a vychází z osobních pocitů, obav, fyzických možností, zdravotního stavu, věku, ... A NIKDY nesmí být vlastní porodní plán bagatelizován či

komunikován s rodičkou způsobem, který by vnímala jako dehonestující.

9. *Jaký význam porodní plán ve vaší nemocnici fakticky má? Představuje podle vás vhodný nástroj komunikace mezi rodičkou a zdravotnickým personálem?*
   Porodní plán v praxi podpoří vlastní spolupráci zdravotníků a rodičky, napomůže mezi nimi utvořit si bližší představu o osobnosti rodičky a navázat bližší vztah k rodičce díky času, který je věnován komunikaci v souvislosti s porodním plánem. Porodní plán je pro nás JEDNÍM z nástrojů komunikace s rodičkou. Hodnocení porodního plánu ve smyslu, zda se jedná o vhodný či méně vhodný nástroj komunikace, záleží na mnoha okolnostech. Především na očekávání, které si rodička k porodu přináší na straně jedné, a na vlastním průběhu porodu na straně druhé a na navázání pocitu důvěry mezi rodiči a personálem na straně třetí.

Zákroky bez souhlasu

10. *V jakých konkrétních případech je podle praxe vaší nemocnice možné přistoupit k zákroku bez nebo proti informovanému souhlasu nebo dříve vysloveného přání (např. v zájmu zdraví dítěte nebo z jiných důvodů)?* K zákroku bez souhlasu lze přistoupit v souladu s § 38 odst. 3 ZZS, dle kterého „lze pacientovi bez jeho souhlasu poskytnout pouze neodkladnou péči, a to v případě, kdy zdravotní stav neumožňuje pacientovi tento souhlas vyslovit; tím není dotčeno dříve vyslovené přání podle § 36“. Jak jsme výše uvedli, s dokumentem dříve vysloveného přání, který by formálně odpovídal požadavkům § 36 ZZS, se personál gynekologicko-porodnického oddělení nesetkal. Neodkladnou péčí dle § 5 odst. 1 písm. a) ZZS je taková zdravotní péče, jejímž účelem je zamezit nebo omezit vznik náhlých stavů, které bezprostředně ohrožují život nebo by mohly vést k náhlé smrti nebo vážnému ohrožení zdraví, nebo způsobují náhlou nebo intenzivní bolest nebo náhlé změny chování pacienta, který ohrožuje sebe nebo své okolí.
    Ve vztahu k dotazované oblasti by se jednalo nejčastěji o situace, kdy by byl ohrožen život a/nebo újma na zdraví rodičky nebo dítěte.

11. *Má nemocnice pro tyto situace zavedenou metodiku nebo doporučený postup, nebo závisí rozhodnutí vždy na ošetřujícím personálu?*
    Nemocnice NMNM má vytvořenu metodiku pro oblast informovaných souhlasů, poskytování zdravotní péče bez souhlasu pacienta, atd.

12. *Jak se zaznamenává do zdravotnické dokumentace, že k zákroku došlo bez souhlasu rodičky? A jak je to s rodičkou komunikováno?*
    Takové provedení neodkladné péče je zaznamenáno do zdravotnické dokumentace. Z těchto záznamů ve zdravotnické dokumentaci vždy musejí být patrny indikace, konkrétní důvody pro poskytnutí péče/zákroku bez souhlasu rodičky. V rámci konkrétních aktuálních možností je rodička o těchto krocích informována během porodu, případně po něm.

Stížnosti a žaloby

13. Kolik stížností a kolik soudních žalob týkajících se porodní péče eviduje vaše zdravotnické zařízení?

- Stížností - 7
- Žaloba - 3

14. Jaké důvody byly v těchto stížnostech a žalobách ze strany rodiček uváděny?

- Důvody uvedené ve stížnostech v souvislosti s porodní péčí: péče non lege artis, chování zdravotnického personálu, nerespektování porodního plánu (provedení nástřihu hráze bez dostatečného vysvětlení, možnost volby polohy při porodu, řízené tlačení), separace dítěte po porodu
- Důvody soudní žaloby: péče non-lege artis, způsobení újmy na zdraví

15. Kolik z těchto stížností a žalob bylo nemocnicí uznáno, kolik nikoli, a v kolika případech bylo poskytnuto odškodnění?

- Nedůvodné stížnosti: 5
- Důvodné stížnosti: 2
- Žaloba: 1 x soudem zamítnuta (péče byla poskytnuta lege artis), 1 x vůči nemocnici zastavena z důvodu zpětvzetí žaloby, 1 x (odpovědnost nemocnice shledána)
- Poskytnuté odškodnění: 3

16. Jaký je počet stížností a žalob v oblasti porodní péče ve srovnání s jinými odděleními zdravotnického zařízení?

V oblasti porodní péče se počet stížností a žalob drží na nízké úrovni vzhledem k celkovému počtu. Ve srovnání s jinými odděleními zdravotnického zařízení se jedná o poměrně malý podíl, který nevykazuje žádné výrazné odchylky či nárůst.

Postoj k mezinárodnímu hodnocení porodní péče

17. Výbor OSN pro odstranění všech forem diskriminace žen (CEDAW) ve svém hodnocení České republiky upozornil mimo jiné na zásahy prováděné bez předchozího informovaného souhlasu rodiček a na časté využívání episiotomií bez jednoznačné medicínské indikace.
Budu velmi ráda, pokud se budete chtít k těmto závěrům vyjádřit a případně sdílet, jak jsou tato témata vnímána ve vaší praxi.

Dle našich poznatků je v současné době trendem od episiotomií ustupovat, pokud by se nejednalo o poskytnutí zdravotní péče bez souhlasu pacienta za splnění podmínek ZZS.

S pozdravem